



Samenvatting procesevaluatie transitiefase neonatologie nazorgpoli

Datum 14 juli 2019

Aanleiding procesevaluatie

De eerste kinderen die gebruik hebben gemaakt van de neonatologie nazorgpoli zijn in het najaar van 2018 overgedragen aan de jeugdgezondheid van de GGD. Zowel het Slingeland Ziekenhuis, Yunio als de GGD hebben behoefte deze nieuwe transitiefase te evalueren teneinde binnen de beschikbare mogelijkheden, optimale zorg en begeleiding te leveren. Zij hebben het Evaluatiebureau gevraagd een procesevaluatie uit te voeren. Dit verslag is een samenvatting van dit evaluatieonderzoek.

Evaluatievragen

1. Hoe kijken ouders algemeen terug op de gehele periode waarin zij gebruik hebben gemaakt van de Neonatologie Nazorgpoli? Welke specifieke ondersteuning denken ze in de toekomst nodig te hebben? Hoe verwachten ze dat dit georganiseerd is?
2. Hoe ervaren ouders het eerste half jaar na de transitie? Wat gaat goed, wat kan in hun ogen beter?
3. Hoe kijken professionals van de Neonatologie Nazorgpoli in het algemeen terug op de gehele periode 0-4 jaar? Hoe hebben zij ouders voorbereid op de transitie? Welke uitdagingen zien zij bij de transitie? Hoe spelen zij daarop in?
4. Hoe kijken professionals van de jeugdgezondheid GGD tegen de Neonatologie Nazorgpoli aan? Welke uitdagingen zien zij bij de transitie? Hoe spelen zij daarop in? Wat is daarvoor nodig?

Conclusies

Ervaring ouders

Ouders kijken goed terug op de Neonatologie Nazorgpoli. Er waren verbeterpunten, maar die zijn grotendeels opgepakt. In de aanloop naar de transitie verwachten ze geen specifieke ondersteuning nodig te hebben. Ze hebben geen concrete verwachtingen van de jeugdgezondheid van de GGD en laten deze zorg op zich afkomen. Hierbij speelt mee dat het met vrijwel alle kinderen op dit moment goed gaat. Zes tot negen maanden na het transitiemoment hebben twee ouders contact gehad met een jeugdarts van de GGD en zijn positief. Twee ouders hebben zeer binnenkort een afspraak. Ouders waarderen het aanbod van extra onderzoeken fysiotherapie en logopedie.

De Neonatologie Nazorgpoli

In 2014 zijn de kinderartsen van het Slingeland Ziekenhuis en de JGZ van Yunio (consultatiebureau) gestart met een gezamenlijke tweewekelijkse poli voor kinderen die te vroeg geboren zijn, een laag geboortegewicht hadden of zuurstof tekort hadden bij de geboorte. Het doel van de gezamenlijke poli is een optimale zorg aan ouders en kinderen en betere samenwerking tussen de eerste- en tweedelijns zorg. Ouders en kinderen die gebruik maken van deze nieuwe poli bezoeken afwisselend de kinderarts en de jeugdarts. Aansluitend aan de afspraak met de kinderarts volgt een afspraak met de jeugdverpleegkundige die met een brede sociaal- en gezondheidskundige blik het kind en de gezinssituatie bekijkt en waar nodig adviseert. Zij is tevens het eerste aanspreekpunt voor ouders. Aan het eind van ieder spreekuur, worden alle kinderen met het gehele team van de Neonatologie Nazorgpoli besproken in een multidisciplinair overleg (MDO).

De transitiefase en werkwijze GGD

Als een kind 4 jaar wordt, eindigen de controles op de Neonatologie Nazorgpoli en volgt een speciale overgangsfase naar de reguliere jeugdgezondheid van de GGD. Alle kinderen worden via een MDO besproken met de jeugdarts van de GGD. Naast een extra consult bij de jeugdarts van de GGD op de leeftijd tussen 4.6-4.9 jaar wordt een extra logopedisch en fysiotherapeutisch onderzoek aangeboden. De resultaten van deze onderzoeken worden in een MDO besproken en ouders worden geïnformeerd.

Gedurende de basisschoolleeftijd is het aan school verbonden jeugdgezondheidsteam van de GGD voor ouders het aanspreekpunt voor vragen. In reguliere trajecten zijn er drie individuele contactmomenten tussen 4-18 jaar. Indien wenselijk of nodig kunnen meer consulten worden georganiseerd. Ouders kunnen te allen tijde contact opnemen met de jeugdgezondheid. Ook kunnen ze binnenlopen op een spreekuur van de jeugdverpleegkundige op school.

De informatie over de transitie en de werkwijze jeugdgezondheid van de GGD, die zij (in principe) vooraf mondeling en schriftelijk hebben ontvangen, is niet beklijfd. Veel ouders weten niet dat zij bij vragen nu al contact op kunnen nemen met de GGD en hebben behoefte aan duidelijker inzicht in het vervolgtraject.

Ervaring professionals Neonatologie Nazorgpoli

Professionals kijken in het algemeen met trots terug op wat zij samen in vier jaar tijd hebben bereikt. In het begin was het pionieren waardoor niet alles soepel verliep. Er zijn verbeteringen doorgevoerd, maar niet alle wensen zijn haalbaar. Deze professionals informeren ouders mondeling en schriftelijk over de transitiefase en in het kort over de werkwijze van de GGD. Zij vragen zich af of de jeugdgezondheid van de GGD voldoende ruimte kan creëren voor de relatief kleine, maar specifieke groep kinderen die extra begeleiding nodig heeft. Professionals beseffen dat de transitiefase nieuw is en hechten waarde aan nadere evaluatie.

Ervaringen professionals GGD

Professionals van de GGD vinden de ontwikkeling van de Neonatologie Nazorgpoli positief en de meeste professionals staan open voor gemaakte afspraken in het kader van de transitie. Sommige afspraken roepen vragen op; soms in inhoudelijke zin, soms in praktische zin. Professionals staan open voor praktijkervaring, vinden het belangrijk om eventueel bij te sturen waar nodig en rekening te houden met organisatorische aspecten van hun werk. Professionals hebben concrete ideeën over eventuele aanpassingen.

Aanbevelingen

- Zorg voor duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden, afspraken, processen, heldere communicatie en verwachtingen.
- Zorg bij de transitie voor duidelijke en aansprekende informatieoverdracht op schrift, zodat ouders dit naderhand thuis nog eens door kunnen nemen en de informatie over transitie beter beklijft.
- Informeer ouders, voor de transitie, nog duidelijker over de werkwijze van de GGD. Dit kan de verwachtingen bij ouders verhelderen.
- Onderzoek de haalbaarheid en wenselijkheid om kinderen die uitstromen in eerste instantie op te vangen door een vast GGD-team van één arts en één verpleegkundige.
- Differentieer waar mogelijk in zorg en ondersteuning.
- Overweeg een aantal praktische veranderingen die professionals voorstellen.
- Volg de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot integrale zorg en begeleiding aan deze specifieke doelgroep en wissel ervaring uit om samen te komen tot een optimale werkwijze.
- Pak de aandachtspunten uit huidige evaluatie op, doe de komende periode samen meer ervaring op vooral ten aanzien van de transitie en blijf leerpunten samen bespreken.
- Organiseer een onderzoek met een langere follow-up tijd (bijvoorbeeld 10 jaar) en een effectmeting.

Verantwoording

Voor de evaluatie zijn individuele interviews gehouden met professionals van het Slingeland Ziekenhuis en Yunio. Daarnaast zijn in twee rondes (voor en na de transitie) individuele interviews gehouden met de ouders die vanaf de eerste 6 maanden van de Neonatologie Nazorgpoli gebruik hebben gemaakt van dit aanbod. Professionals van de jeugdgezondheid GGD zijn primair als groep geïnterviewd en later individueel via een vragenlijst bevraagd naar hun mening. Tot slot zijn, met toestemming van de ouders, enkele achtergrondkenmerken van de kinderen en gezinssituaties opgezocht in de dossiers. Wij willen eenieder die heeft bijgedragen hartelijke bedanken voor hun tijd en het delen van hun ervaring.

Judith Heinrich, Onderzoeker (epidemioloog) Evaluatiebureau Publieke Gezondheid